

OSLO TINGRETT

Dok 2

Det kongelige barne- og likestillingsdepartementet
Postboks 8036 Dep

0030 Oslo

Deres referanse

14/3351 3

Vår referanse

15-034218ADM-OTIR/

Dato

19.03.2015

Høring – NOU 2014: 8 Tolking i offentlig sektor – et spørsmål om rettssikkerhet og likeverd

Det vises til brev datert 02.12.2014 fra Det kongelige barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet vedrørende ovennevnte.

Generelt

Tolkebruken i Oslo tingrett har de senere årene vist en eksplosiv utvikling. Det tolkes nå årlig på mellom 50 og 60 ulike språk i denne domstolen. Tolkebruken i sivile saker har vist en særlig sterk vekst de senere årene. Utgiftene til tolk viser en stor vekst, og har ligget på rundt 35 millioner kroner på år i den senere tiden. Det brukes tolk i mellom 25 og 30% av alle sakene som behandles i Oslo tingrett.

Selv om domstolene har gjort mye for å sikre best mulig kvalitet på tolkebruk i domstolen, er tolkebruk både i justis-, utlendings-, helse- og omsorgssektoren av betydning for domstolenes arbeid, fordi kvaliteten på bevis som fremlegges, og avgjørelser som er truffet i andre instanser, kan være påvirket av kvaliteten på tolking. Feiltolking eller mangelfull tolking representerer tydelige utfordringer i forhold til rettssikkerheten.

Oslo tingrett opplever en del generelle utfordringer på dette området. For det første mangler vi kvalifiserte tolker på enkelte språk. Noen språk har også få tolker å velge mellom, og det oppstår ikke sjelden habilitetsutfordringer som følge av det.

Med den store andel av aktører som ikke behersker det norske språk i de sakene domstolene har til behandling, sier det seg selv at underforbruk og manglende kvalitetskrav til tolker før sakene ender hos domstolene, stiller særlige krav til domstolene og medfører særlige behov for kontroll, f. eks. ved overprøving av forvaltningens avgjørelser.

Det er i dag ingen opplæring i bruk av tolk i domstolen. Vi har heller ikke noen formalisert klageordning når spørsmålet om mangelfull eller feilaktig utførelse av tolkearbeidet tas opp. Det er uheldig for brukerne. Det er også uheldig for tolkene selv. De som henter sine inntekter

Postadresse
Postboks 8023 Dep., 0030 Oslo

Sentralbord
22 03 52 00

Sakbehandler
Nina Gulbrandsen

Bankgiro

Organisasjonsnummer
974714647

Kontoradresse
Oslo Tinghus, C. J. Hambrospl. 4

Telefaks
22 03 53 53

Telefon
22 03 58 64

Ekspedisjonstid
0845-1545 (1500)

Internett/E-post
http://domstol.no/oslo_tingrett
oslo.tingrett.eksp@domstol.no

fra arbeid som tolk bør kunne ha en berettiget forventning om at klagesaker og kritikk på arbeidsutførelsen gis en ryddig og rettssikker behandlingsmåte. Her er det behov for en videreutvikling av dagens ordning.

Det er en utfordring for domstolen at man i dag ikke har felles rutiner og kvalifikasjonskrav i politiet og domstolene ved bestilling av tolk. Også dette er et utviklingsområde det bør tas tak i.

Vi støtter utvalgets forslag til tiltak for å øke bruken av kvalifiserte tolker i alle deler av offentlig sektor. Spesielt kan nevnes barnevernssaker, utlendingssaker og straffesaker. I en rekke saker vil f.eks. legeerklæringer og andre erklæringer bli fremlagt som bevis. Mangelfull tolkebruk i den forbindelse stiller også særlige krav til domstolenes kontroll av slike bevis.

Nærmere om de enkelte punkter i tiltakslisten

Det er så vidt mange punkter listet opp, at vi kommenterer bare de som angår oss mest.

Pkt. 1 – Se de generelle betraktningene ovenfor.

Pkt. 2 og 3 – Oslo tingrett mener at det er viktig at det er en sentral ansvarlig myndighet for tolking i offentlig sektor og at noen har fagmyndighet. Domstolene har ikke kompetanse innen dette, og IMDi synes å være et godt valg.

Pkt. 14 – 16 - Det er viktig å registrere bruk av tolk og hvilke språk det tolkes i. Domstolene har et avansert saksbehandlingssystem, men det er i dag ikke mulig å ta ut statistikk for tolkespråk fordi det ikke er mulig å registrere hvilket språk tolken tolker i den enkelte sak og hvilken kategori tolken har i det aktuelle språket. Det er derfor viktig at registrering av tolkespråk og kvalifikasjonskategori innarbeides i domstolenes saksbehandlingssystem. Det vil da gis et bilde av tolkebehovet fremover basert på hva som brukes mest, og dessuten gi oversikt over kvalifiseringsbehovet. Dette vil naturligvis ikke fange opp behov for nye språk, men det må gjøres på andre måter. Hvis dette gjennomføres, vil pkt. 19, en samlet språkstatistikk over språk som brukes i Norge, samtidig være ivarettatt for domstolenes vedkommende.

Pkt. 17 - Oslo tingrett mener det er viktig at det etableres fora der det gis anledning til erfaringsutveksling.

Pkt. 21 – Det er viktig med styrket tolkeutdanning og utdanning av flere tolker.

Pkt. 29 - Oslo tingrett mener at arbeidet med å utvikle fagterminologi på flere tolkespråk er viktig.

Pkt. 30-35 - Oslo tingretts generelle inntrykk er at prøver i en rekke tolkespråk tilbys for sjelden, og at mange som ønsker å kvalifisere seg, derfor ikke får anledning.

Pkt. 43 – Oslo tingrett støtter forslaget om at det lages egne ID-kort for tolker.

Pkt. 46, 71, 72, 73, 74, 75 og 76 – Oslo tingrett mener at det både av hensyn til tolkebrukerne og tolkenes rettssikkerhet er svært viktig å etablere en sentral klageadgang på tolkene som er oppført i Nasjonalt tolkeregister.

Pkt. 47 – Det bør være et felles system for elektronisk bestilling av tolker i offentlig sektor. Dette vil etter vår oppfatning bidra til å sikre tolkekvaliteten i tillegg til at det vil være betydelig mer tidseffektivt enn i dag.

Pkt. 60 og 62 – Oslo tingrett anser at det for alle yrkesgrupper er viktig å utarbeide et eget opplæringsopplegg for de ulike arbeidsplassene.

Prioritering

Av de tiltakene Oslo tingrett har kommentert, mener vi en tilsyns- og klageordning bør prioriteres høyest, og at IMDi er et naturlig valg å legge dette til, både i kraft av å være eier av Nasjonalt tolkeregister og som fagmyndighet for tolking i offentlig sektor. (Pkt 46, 71, 72 og 73).

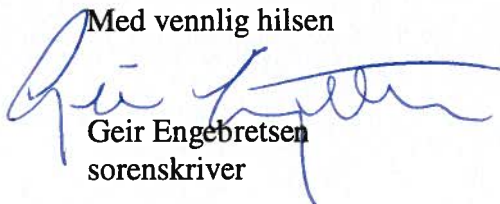
Dernest mener vi at styrking av tolkeutdanningen og utdanning av flere tolker må prioriteres. (Pkt. 21)

Vi mener også at en elektronisk bestillingsordning bør prioriteres, idet det brukes mye unødvendig tid i domstolene og ellers i offentlig sektor på å bestille tolker, fordi de allerede er opptatt med andre oppdrag. Et elektronisk bestillingssystem forutsetter at det vil fremgå om tolken er opptatt allerede. (Pkt 47)

Det bør også prioriteres en samlet språkstatistikk for Norge. Dette betyr at det må kreves at saksbehandlingssystemene registrerer tolkespråk og kvalifikasjoner, slik at man kan ta ut statistikk over bruk av tolk fordelt på språk og kvalifikasjoner. (Pkt. 19)

Oslo tingrett vil også anbefale at det innføres et eget ID-kort for tolker oppført i Nasjonalt tolkeregister. (Pkt. 43). Dette vil være et forholdsvis enkelt tiltak, men det vil ha stor betydning fordi det på en enkel måte både vil identifisere tolken og tolkens kvalifikasjoner.

Med vennlig hilsen

Geir Engebretsen
sorenskriver

Kopi: Domstoladministrasjonen